

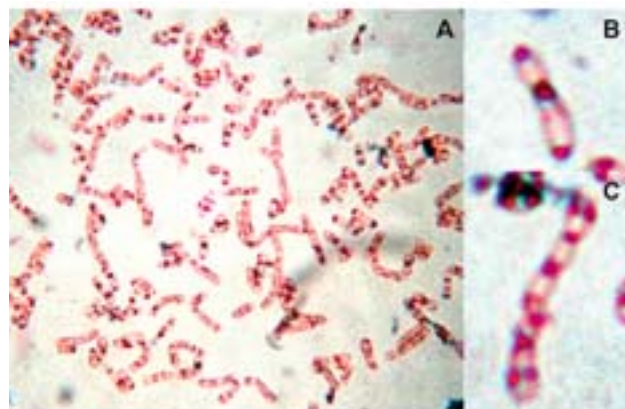

Hračky pomáhají dětem

Již od roku 2003 pořádá IKEA akci Plyšové hračky pomáhají (Soft Toys Aid), jejíž výtěžek jde na konto dětského fondu OSN UNICEF. Z každé prodané hračky mezi 2. listopadem a 23. prosincem jde jedno euro na projekty pro děti z chudých rodin v Pákistánu, pro postižené děti v ruském městě Vyborg a pro děti ve válkou sužovaném Pobřeží slonoviny. Letos má akce také speciální stránku na Facebooku a děti pobaví animace hraček na webových stránkách projektu www.ikea.cz/softtoysaid.

Český objev: bakterie, které bojují s jedy

Vědci z Masarykovy univerzity přišli se zásadním objevem: z půdní bakterie *Rhodococcus* získali bílkovinu, jež dokáže zlikvidovat prudce jedovaté a těžko zničitelné chemikálie, které se nějakým nedopatřením dostanou do přírody. Látka také může pomoci při výrobě léků. Výsledky brněnských odborníků publikovalo mimo jiné prestižní periodikum *Natural Chemical Biology*. Šéfem mezinárodního výzkumného týmu je Jiří Damborský. www.muni.cz

Otestuj si svou zdravotní pojišťovnu

Tak zněl název kampaně Všeobecné zdravotní pojišťovny (www.vzp.cz) z letošního léta. Snažila se upozornit veřejnost na důležitá kritéria při volbě pojišťovny. Stejný cíl má i další vlna kampaně s názvem „Už jste si otestovali svoji zdravotní pojišťovnu?“, jež byla zahájena v listopadu. Zkuste vyplnit test na webových stránkách www.testpojistovny.cz.

Měli bychom být *vždy* obezřetní při koupi léků přes internet

Kostival léčí

Kostival uplandský odkryl své tajemství: zjistilo se, že je účinný nejen v léčbě tupých a sportovních poranění svalů či šlach, ale i u otevřených a infikovaných ran. Novinkou jsou kladné výsledky studie, které dokazují pozitivní vliv kostivalu v terapii proleženin a kožních defektů u nepohyblivých seniorů.

ZDROJ: ZDRAVOTNICKÉ NOVINY

Pozor na padělky

V České republice se padělky léčiv zatím objevily výhradně v nelegální distribuční síti, zejména na internetu. V případě, že se setkáte s podezřelou nabídkou, neváhejte název oznámit. Použit můžete buď internetový formulář na Informačním portálu pro veřejnost (www.leky.sukl.cz), email infs@sukl.cz či telefon 272 185 333. www.sukl.cz

Kolik paracetamolu je správně?

Při užívání léků se bojíme předávkování, jejich nedostačité množství ovšem také není zdravé. Například paracetamol je třeba odměřovat podle tělesné hmotnosti, malá dávka bývá důvodem, proč lék neúčinkuje. Optimální je 10–15 mg paracetamolu na 1 kg tělesné hmotnosti.

www.coldrex.cz

Masážní křeslo

Čtyři základní druhy masáže a celkem 1117 programů nabízí masážní křeslo Real Pro Premium od firmy Panasonic. Systém se přizpůsobuje výšce a potřebám člověka, kromě zad masíruje také nohy a ruce a nabízí i masáže ramenou. www.panasonic.cz

Foto: archiv, Dreamstime

Ze zahraničních serverů

Testy na Alzheimerovu chorobu

Švédští badatelé zveřejnili nový výzkum, jehož tématem je Alzheimerova choroba. Zdroj: BBC News, www.bbc.co.uk, EurekAlert!, www.eurekalert.org, Universita v Göteborgu, www.gu.se

Ženy ve středním věku, v jejichž krvi se nachází zvýšené množství určité aminokyseliny, jsou vystaveny dvojnásobnému riziku, že onemocní někdy v průběhu života Alzheimerovou chorobou, tvrdí švédští vědci. Objev výzkumníků ze Sahlgrenska Academy na Univerzitě v Göteborgu umožňuje jednoduše odhalit osoby, kterým hrozí toto neurodegenerativní onemocnění – a to dlouho předtím, než se projeví první známky nemoci.

Vědci vycházeli z prospektivní studie žen v Göteborgu, která odstartovala na konci šedesátých let minulého století. V rámci ní tehdy získali zdravotní údaje o 1500 ženách ve věku od osmatřiceti do šedesáti let, včetně jejich vzorků krve. Téměř všechny tyto vzorky nyní výzkumný tým podrobil analýze a porovnal je s aktuálními informacemi o dotyčných – zajímaly jej hlavně informace o tom, která z dříve zkoumaných žen nyní, po mnoha letech, trpí Alzheimerovou chorobou nebo jinou formou demence. „Alzheimerova choroba se vyskytovala dvakrát častěji u žen s vysokou hladinou homocysteinu než mezi ženami s nízkou hladinou této látky a riziko demence bylo u první skupiny žen o 70 procent vyšší,“ říká autor studie Dimitri Zilberstein.

Infarkt i demence

Homocystein je aminokyselina důležitá pro tělesný metabolismus. Je známo, že vysoká hladina homocysteinu působí toxicky a může mít nepříznivý vliv na stav cév – zvyšuje riziko krevních sraženin, infarktů, cévních onemocnění, ale také nádorů, artritidy, způsobuje předčasnou porodu a potraty a některé vrozené vývojové vady nervového systému novorozenců a mimo jiné stojí i za rozvojem depresí a Alzheimerovy choroby.

Výzkum otevírá nové možnosti

Předchozí dlouhodobé studie, které sledovaly vztah homocysteinu a demence, trvaly maximálně osm let. Vědci tudíž nemohli dosud s určitostí sdělit, zda právě homocystein je příčinou poškození mozku, nebo jestli zde hrají roli jiné faktory, které zároveň zvyšují hladinu homocysteinu a způsobují demenci.

Dosud lékaři také přičítali zvýšenou hladinu homocysteinu výraznému podílu živočišných bílkovin ve stravě, ze kterých homocystein vzniká, a poklesu příjmu vitamínů B6, kyseliny listové a B12. Nynější studie sleduje období 35 let – tak dlouhodobý výzkum dosud nebyl k dispozici. A dnes, jak připomíná Zilberstein, „víme, že se zvýšená hladina této bílkoviny může vyskytovat i při zcela normálním příjmu vitamínů. V klinické praxi v současnosti používáme analýzu homocysteinu pro stanovení úrovně vitamínů, ale naše výsledky jednoznačně napovídají, že stejná analýza se může uplatnit i pro určení individuálního rizika rozvoje demence. To otevírá možnosti pro diagnostiku i preventivní léčbu tohoto onemocnění ještě v raném stadiu,“ dodává Zylberstein.

Hudebníci lépe slyší v hlučném prostředí

Vědci zjistili, že hudební praxe může pomoci dětem s poruchami učení.

Zdroj: National Science Foundation, www.nsf.gov

Hudebníci lépe rozeznají mluvené slovo v hlučném prostředí než lidé, kteří se hudbou nezabývají, konstatuje studie zveřejněná v odborném periodiku *Journal of Neuroscience*. Závěry výzkumu, jehož autory jsou neurobiologové z Northwestern University v americkém Chicagu, jsou prvním biologickým důkazem, že hudebníci lépe vnímají zvuky v hlučných podmínkách. Když badatelé porovnávali jejich schopnosti vzhledem k „výkonům“ nehuďáků, ukázalo se, že nervové reakce hudebníků jsou oproti ostatním lidem rychlejší, lépe vnímají harmonii řeči a navíc ji vnímají s menším zkráslením.

Vysvětlení tkví podle vedoucí výzkumu doktorky Niny Kraus, ředitelky neurologické laboratoře na Northwestern University, především v tom, že kognitivní procesy, které zahrnují sluchovou pozornost a paměť a které trénují právě muzikanti, posilují nervový systém a umožňují jim vnímat a rozlišovat od-

povídající zvuky. Porozumět biologické podstatě této výhody bylo cílem výzkumu, jenž může být užitečný i pro děti a dospělé, kteří mají problémy se slyšením na hlučném pozadí.

Vnímání řeči mezi ostatními rušivými prvky je složitý a komplexní úkol, jemuž lidé čelí každý den. Hudební výkon je stejně tak všestranným procesem, ve kterém musí hudebníci zároveň rozeznat různé nástroje a hlasy. Dlouholetá zkušenost s rozlišením hudebního vjemu z jednotlivých hlasů a nástrojů trénuje hudebníky i na rozpoznání řeči na pozadí dalších zvuků. „Slyšení uprostřed rámsu je obtížné pro každého, ale zvláště obtížné může být pro některé děti s poruchou učení, například dyslektiky, a pro starší osoby,“ připomíná Kraus. Zkušenosti s hudbou mohou posilovat biologické procesy, které pomáhají rozlišovat významné signály v libovolném hlučném prostředí, jako je školní třída, koupelna a další.